Píše se rok 1948... / It`s 1948...

Svět se stále ještě vzpamatovává z hrůz druhé světové války. V Paříži je v prosinci 1948 přijata Valným shromážděním OSN Všeobecná deklarace lidských práv. Jedná se o významný krok, neboť univerzální lidská práva jsou poprvé jednotně formulována. Zároveň má ale deklarace pouze formální charakter a není právně závazná. Porušování lidských práv tedy na základě deklarace není možné napadat soudně.
Hned o rok později tak Rady Evropy začíná pracovat na právně závazné Evropské úmluvě o ochraně lidských práv (ECHR).

The world is still recovering from the horrors of the Second World War. In Paris, the Universal Declaration of Human Rights is adopted by the UN General Assembly in December 1948. This is a significant step as universal human rights are for the first time uniformly formulated. At the same time, however, the Declaration is only formal and not legally binding. Therefore, violations of human rights cannot be challenged in court on the basis of the Declaration.
Just a year later, the Council of Europe begins work on a legally binding European Convention on Human Rights (ECHR).

V roce 1959 zřizuje Rada Evropy Evropský soud pro lidská právave Štrasburku, ke kterému se občané států, které Úmluvu podepisují, mohou obracet se svými stížnostmi na nedodržování lidských práv. To se však týká v té době jen 15 evropských zemí. Československo, podobně jako řada dalších zemí, ratifikuje Úmluvu až v devadesátých letech!

In 1959, the Council of Europe establishes the European Court of Human Rights in Strasbourg, to which citizens of states signing the Convention can address their complaints about human rights violations. However, at that time, this applied to only 15 European countries. Czechoslovakia, like many other countries, did not sign the Convention until the 1990s!

Eleanor Rooseveltová se Všeobecnou deklarací lidských práv.
Eleanor Roosevelt with the Universal Declaration of Human Rights.

Článek 19:
Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmikoli prostředky a bez ohledu na hranice.

Clause 19:
Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right shall not be subjected to any disadvantage because of his or her opinion and shall include the right to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

Právnička Milada Horáková byla ve vykonstruovaném politickém procesu odsouzena k smrti a následně popravena. Případ byl sledovaný po celém světě. Právě Eleanor Rooseveltová byla jednou z mnoha osobností, které se zasazovaly za její propuštění.
Lawyer Milada Horáková was sentenced to death in a fabricated political trial and subsequently executed. The case was watched around the world. Eleanor Roosevelt was one of the many figures who advocated for her release.

AMNESTY INTERNATIONAL

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

Československo se po politickém převratu v únoru 1948 stává totalitním státem. Veškerá moc a kontrola se soustředí v rukách několika představitelů Komunistické strany Československa, která je do velké míry podřízená centrálnímu vedení ze Sovětského svazu. Dochází k násilnému umlčování jakékoli politické opozice. Podobná situace nastává i v dalších státech střední a východní Evropy. Z těchto zemí se formuje tzv. Východní blok.

After the political coup in February 1948, Czechoslovakia became a totalitarian country. All power and control are concentrated in the hands of a few leaders of the Communist Party of Czechoslovakia, which is largely subordinated to the central leadership from the Soviet Union. There is a violent silencing of any political opposition. A similar situation is occurring in other Central and Eastern European countries. From these countries the so-called Eastern Block is being formed.

Jakýkoli, i pokojný projev nesouhlasu s kroky politických představitelů je trestán. Odpůrcům režimu hrozí pobyt v táboře nucených prací nebo ve vězení.

- **občanské aktivity jsou přísně sledovány**
- **činnost spolků a církví je omezována, mnohé spolky jsou nakonec zcela zakázány**
- **veškerá média jsou kontrolována státem**
- **lidé nemohou svobodně překročit státní hranice**
- **za své přesvědčení je v Československu v období 1948 – 1989 postupně vězněno více než 200 000 lidí**
- **tisíce vězňů umírají v důsledku nelidských podmínek, které ve věznicích a táborech panují (odhaduje se asi 4500 – 8000 obětí)**
- **248 lidí je z politických důvodů popraveno**

Any, even peaceful, expression of dissent against the actions of political leaders is punishable.
Those who oppose the regime risk being sent to a forced labour camp or to prison.

- civic activities are strictly monitored
- the operation of associations and churches is restricted, and many associations are, eventually, banned altogether
- all media are controlled by the regime
- people are not free to cross national borders
- more than 200 000 people are successively imprisoned for their beliefs between 1948 and 1989 in Czechoslovakia
- thousands of prisoners die because of the inhumane conditions in prisons and camps (an estimated 4,500 to 8,000 victims)
- 248 people are executed for political reasons

Píše se rok 1961... / It`s 1961...

Peter Benenson, britský právník, se rozhodne napsat článek do novin, kde vyzývá čtenáře k podpoře lidí, kteří jsou po celém světě vězněni za své názory nebo náboženské přesvědčení. Nazývá je tzv. „vězni svědomí".
Peter Benenson, a British lawyer, decides to write an article for a newspaper urging its readers to support people who are imprisoned around the world for their opinions or religious beliefs. He calls them „prisoners of conscience".

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

THE OBSERVER WEEKEND REVIEW
London, Sunday, May 28, 1961

ON BOTH SIDES of the Iron Curtain, thousands of men and women are being held in gaol without trial because their political or religious views differ from those of their Governments. Peter Benenson, a London lawyer, conceived the idea of a world campaign, APPEAL FOR AMNESTY, 1961, to urge Governments to release these people or at least give them a fair trial. The campaign opens to-day, and "The Observer" is glad to offer it a platform.

The Forgotten Prisoners

Josef Beran, československý arcibiskup, který odmítl spolupráci s vládnoucím režimem, je tou dobou již dvanáctý rok v internaci a má zakázaný jakýkoli kontakt s okolním světem. Ve stejném čase se v československých věznicích a pracovních táborech nachází další tisíce politických vězňů.
Josef Beran, the Czechoslovak archbishop who refused to cooperate with the ruling regime, is now in his twelfth year of internment and is forbidden fromany contact with the outside world.
At the same time, thousands of political prisoners were in Czechoslovak prisons and labour camps.

Právě Josef Beran je zmíněný v Benensonově článku jako jeden z prvních šesti "vězňů svědomí".

It was Josef Beran who was mentioned in Benenson's article as one of the first six "prisoners of conscience".

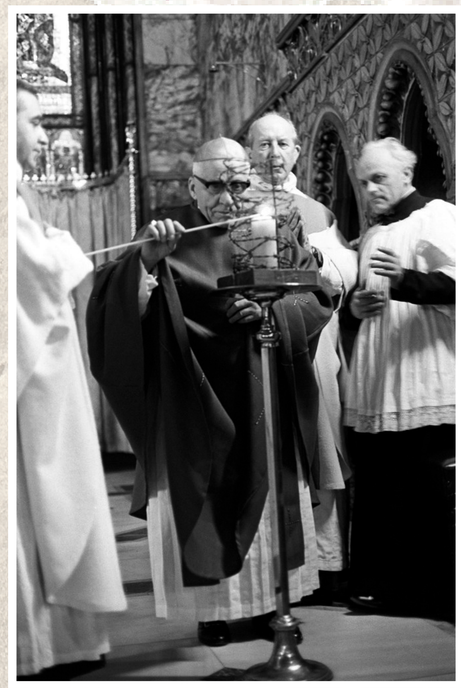

Již v červenci 1961 se z aktivistů, kteří reagují na Benensonovu výzvu, formuje hnutí s názvem Amnesty International.
V roce 1962 začne Amnesty International podnikat zahraniční mise. Hned druhou výzkumnou misí je cesta do Československa, kde Sean MacBride v únoru 1962 navštěvuje Prahu, aby zjistil podrobnosti o případu arcibiskupa Berana a několika dalších politických vězňů. Setkal se se zástupcem ministra zahraničí, kontakt přímo s arcibiskupem Beranem mu však nebyl dovolen.
In July 1961, a movement called Amnesty International is formed by activists responding to Benenson's call.
In 1962, Amnesty International begins to carry out foreign missions.
The very second research mission is to Czechoslovakia, where Seán MacBride visits Prague in February 1962 to find out details of the case of Archbishop Beran and several other political prisoners. He met with the Deputy Foreign Minister, but was not allowed direct contact with Archbishop Beran.

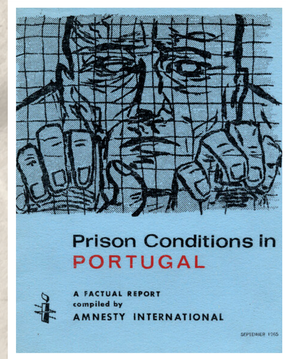

AMNESTY INTERNATIONAL

Zahraniční nátlak pomáhá k tomu, že je Josef Beran v roce 1963 propuštěn a je mu umožněno odjet do Říma (zpátky do Československa se však vrátit nesmí).
Při příležitosti oslavy Dne lidských práv v prosinci 1967 zapaluje Josef Beran svíčku Amnesty International za další nespravedlivě vězněné.

Foreign pressure helps to secure Josef Beran's release in 1963 and he is allowed to leave for Rome (he is not allowed to return to Czechoslovakia though).
On the occasion of Human Rights Day in December 1967, Josef Beran lights an Amnesty International candle for other unjustly imprisoned people.

Píšou se 60.léta... / It`s the 1960s...

V Československu během 60. let dochází k politickému a kulturnímu rozvolnění totalitního režimu. Dochází k uvolnění cenzury, za určitých podmínek je možné vycestovat ze země. Zakázané spolky obnovují svou činnost. Mnozí političtí vězni jsou propuštěni.

In Czechoslovakia during the 1960s, there was a political and cultural loosening of the totalitarian regime. Censorship is eased and under certain conditions it is possible to travel out of the country. Banned associations resume their activities. Many political prisoners are released.

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

Tématu lidských práv se dostává stále větší pozornosti.
V mnoha zemích sílí tlak na odstranění rasové segregace, zlepšení postavení žen nebo dekriminalizaci homosexuality.
V atmosféře, kdy se lidská práva stávají důležitým společenským tématem, hnutí Amnesty International rychle roste. Již v roce 1964 se Amnesty stává poradním orgánem při OSN.

The subject of human rights is receiving increasing attention.
In many countries, there is growing pressure to eliminate racial segregation, improve the rights of women or decriminalise homosexuality.
In the situation, where human rights are becoming an important social issue, the Amnesty International movement is growing rapidly. In 1964 already, Amnesty became an advisory body to the United Nations.

Jednou z politických vězeňkyň, která se v roce 1966 dostává na svobodu, je Dagmar Šimková. Do vězení se dostala v roce 1952 ve svých 23 letech za to, že roznášela letáky, zesměšňující představitele vládní strany a ukrývala dva může na útěku, kteří byli z politických důvodů vyhozeni z vysoké školy a násilně posláni na vojnu.
Odpykávala si svůj trest mimo jiné v tehdy nejpřísnější ženské věznici v Československu - v Želiezovcích. K původnímu trestu dostala ještě tři roky věznění navíc za pokus o útěk. Celkem tak strávila za mřížemi 14 let!

One of the political prisoners who was released in 1966 was Dagmar Šimková. She was imprisoned in 1952 at the age of 23 for distributing leaflets ridiculing the leaders of the ruling party and hiding two men on the run who had been expelled from college for political reasons and forced to go to war.
She served her sentence, among other things, in the strictest women's prison in Czechoslovakia at the time - in Želiezovce.
In addition to her original sentence, she was given an additional three years in prison for attempted escape. In total, she spent 14 years behind bars!

AMNESTY INTERNATIONAL

Píše se 1968... / It`s the 1968...

Reformní hnutí 60. let vedou v mnoha zemích ke změně zákonů a posunům k větší liberalizaci.
V Československu snahy o reformy násilně ukončuje vojenská invaze armád východního bloku (sdružených pod názvem "Vojska varšavské smlouvy") řízená Sovětským svazem v srpnu 1968. Nastupuje opět totalita.
Přichází nová vlna zatýkání odpůrců režimu. Obnovuje se cenzura. Mnoho lidí emigruje.

In many countries the reform movements of the 1960s led to changes in laws and moves towards greater liberalisation.
In Czechoslovakia, on the other hand, reform efforts end with the military invasion of the Eastern Bloc armies (known under the name "Warsaw Pact troops") led by the Soviet Union in August 1968. After a brief respite, totalitarianism returned.
A new wave of arrests of regime opponents arrives. Censorship is renewed. Many people emigrate.

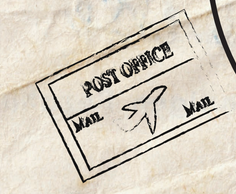

Mezi nimi je i Dagmar Šimková, která emigruje spolu se svou matkou do Austrálie. Na základě své zkušenosti s vězením se rozhodne, že se bude zasazovat o lepší podmínky pro vězněné lidi a začíná pracovat pro australskou pobočku Amnesty International.

Among them is Dagmar Šimková, who emigrates with her mother to Australia. Based on her experience in prison, she decides to advocate for better conditions for imprisoned people and starts working for the Australian section of Amnesty International.

Počátek 70.lét... / Early 1970s...

Amnesty International nadále sleduje situaci v Československu. Probíhají kampaně za nespravedlivě vězněné a některé sekce pořádají demonstrace při příležitosti výročí invaze vojsk Varšavské smlouvy.

Amnesty International continues to monitor the deteriorating situation in Czechoslovakia. Campaigns on behalf of Czechoslovak prisoners continue, some sections also organize demonstrations to mark the anniversary of the invasion by Warsaw Pact troops.

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

V roce 1975 Československo podepisuje tzv. Helsinské dohody a ratifikuje mezinárodní lidskoprávní pakty OSN - Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (ICCPR) a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech (ICESCR). Tím se československá vláda oficiálně přihlašuje k dodržování lidských práv ve své zemi. Přesto ale vláda pokračuje v zatýkání lidí, kteří jsou pro vládnoucí režim nepohodlní.

In 1975 Czechoslovakia signs Helsinki Accords and ratifies UN international human right treaties - The International Covenant on Civil and Political Rights and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. By that Czechoslovak government officially committed to respecting human rights in its country. Still, the government continued to persecute

Na konferenci v Helsinkách se v roce 1975 společně setkávají evropské státy Východního i Západního bloku. Součástí jednání je mimo jiné i podepsání dohody, že všechny zúčastněné země budou dbát na dodržování lidských práv ve svých zemích. Přihlášení se k respektování lidských práv ve své zemi berou zástupci řady zúčastněných států jen jako formalitu. Zveřejnění Helsinských dohod mezi občany podepsaných států ale vede k vytvoření místních organizací, které začínají upozorňovat na jednání, které není v souladu s podepsanými dohodami.

The European states divided by the so-called "Iron Curtain" meet at the Helsinki Conference to negotiate the terms of common coexistence.
The negotiations include the signing of an agreement that all participating countries will ensure respect for human rights in their countries.
Representatives of many of the participating states regard signing up to respect for human rights in their country as a mere formality. However, the publicity of the Helsinki Accords among the citizens of the signatory states has led to the formation of local organizations that are beginning to call attention to actions that are not in accordance with the signed agreements.

V březnu 1976 dochází v Československu k zatčení 22 osob spojených s hudební skupinou The Plastic People of The Universe.

In March 1976, 22 people associated with the music group The Plastic People of The Universe were arrested in Czechoslovakia.

Hudebníci z kapely The Plastic People na fotografii Petra Prokeše.
Musicians from the band The Plastic People on Petr Prokes's photograph.

The Plastic People of The Universe je rocková kapela, která v Československu působí od konce 60. let. Zpočátku hraje převzatou tvorbu zahraničních kapel, např. Franka Zappy nebo The Velvet Underground, později přechází na vlastní tvorbu. Ačkoli písně kapely nemají politický obsah, v roce 1974 kapela ztrácí možnost legálně vystupovat. Oficiálně je to kvůli „pobuřování" veřejnosti - ale fakticky se jedná hlavně o to, že nonkonformní a nezávislí tvůrci jsou totalitním režimem vnímáni jako potencionální hrozba. Členové a příznivci kapely jsou sledováni Veřejnou Bezpečností, koncerty probíhají tajně.

The Plastic People of The Universe is a rock band that has been active in Czechoslovakia since the late 1960s. Initially playing covers of foreign bands, such as Frank Zappa and The Velvet Underground, they later switched to their own work. Although the band's songs have no political content, in 1974 the band lost the opportunity to perform legally. Officially, this was due to "outrage" of the public - but in reality, it was mainly because non-conformist and independent artists were perceived as a potential threat by the totalitarian regime. Band members and supporters were monitored by Public Security, and concerts were held in secret.

Soud s obžalovanými probíhá v září 1976. Amnesty International vysílá k soudnímu přelíčení svého pozorovatele - rakouského právníka Henry Goldmana. Není mu však, údajně z „kapacitních důvodů" dovolen vstup do soudní síně. Ze zadržených osob jsou čtyři lidé odsouzeni k různým trestům odnětí svobody za údajné „výtržnictví".

The trial of the defendants begins in September 1976. Amnesty International sends there its own observer, the Austrian lawyer Henry Goldman. However, he is not allowed to enter the courtroom, allegedly for "capacity reasons". Of the detainees, four people are sentenced to various prison terms for alleged "disorderly conduct".

Fotografie pochází z archivu tajné policie, která Goldmana bedlivě sledovala.
This photo comes from the archive of the Secret Police that kept a close eye on Goldman.

Nejdelší trest získává Ivan Martin Jirous, umělecký vedoucí kapely. Jedná se o první trest z mnoha, další následují v nadcházejících letech.
The longest sentence goes to Martin Jirous, the band's artistic director. This is the first of many, with more to follow in the coming years.

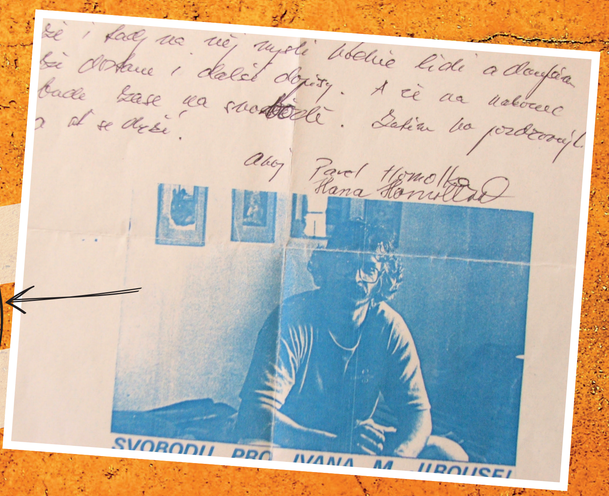

AMNESTY INTERNATIONAL

Píše se rok 1977... / It`s 1977...

Nespravedlivý proces s apolitickými členy kapely The Plastic People se stává impulsem pro sjednocení dosud roztříštěných odpůrců režimu.
V prosinci 1976 skupina aktivistů formuluje dokument Charta 77. Tvůrci dokumentu se odvolávají na Mezinárodní pakty OSN a Helsinské dohody, a upozorňují na řadu případů porušování lidských práv v Československu.

The unfair trial of the apolitical members of the band The Plastic People becomes the impulse to unite the previously fragmented opponents of the regime.
In December 1976, a group of activists formulates the document Charta 77. The authors of the document refer to the UN International Covenants and the Helsinki Accords and highlight a number of cases where human rights are violated in Czechoslovakia.

Mluvčí Charty 77 na fotografii Ondřeje Němce.
Spokesmen of the Charta 77 on Ondřej Němec's photograph.

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

Českoslovenští autoři Charty 77 svůj dokument posílají západním médiím jako je např. Le Monde, Frankfurter Allgemeine Zeitung, The Times a New York Times, a ve dnech 6. a 7. ledna je text zveřejněn. V československých médiích se text Charty vůbec neobjeví. Proti textu je ale spuštěna mediální kampaň, která jeho tvůrce obviňuje z politických ambicí. Původní účel textu (upozorňování na nedodržování mezinárodních dohod) není v československých médiích vůbec zmíněn.
Lidé, kteří se pod Chartu podepisují, a jejich rodinní příslušníci jsou šikanováni a vyhazováni z práce. Někteří jsou stíháni a vězněni.

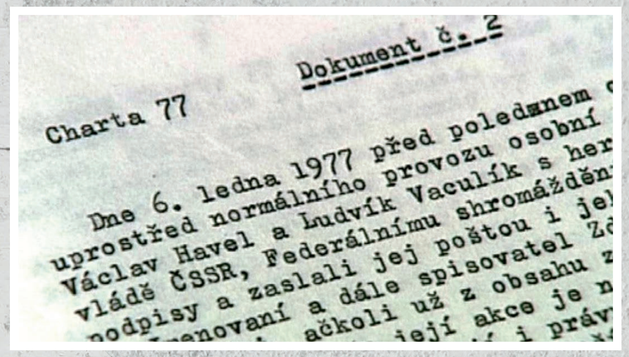
Charta 77

Dokument č. 2

Dne 6. ledna 1977 před poledn
uprostřed normálního provozu osobní
Václav Havel a Ludvík Vaculík s her
vládě ČSSR, Federálnímu shromážděn
podpisy a zaslali jej poštou i je
[illegible]enovaní a dále spisovatel Zd
[illegible]ačkoli už z obsahu z
[illegible]její akce je n
[illegible]i práv

The Czechoslovak authors of Charta 77 send their document to Western media such as Le Monde, Frankfurter Allgemeine Zeitung, The Times and the New York Times, and on 6. and 7. January the text is published. The text of the Charta does not appear in the Czechoslovak media at all. However, a media campaign is launched against the text, accusing its authors of political ambitions. The original purpose of the text (to draw attention to non-compliance with international agreements) is not mentioned in the Czechoslovak media.
People who sign the Charta and their family members are harassed and fired from their jobs. Some are prosecuted and imprisoned.

Jedním z autorů textu Charty 77 je Václav Havel, autor oceňovaných divadelních her, kterému je po invazi v roce1968 zakázáno publikovat.
Václav Havel je hned v lednu zatčen, držen několik měsíců ve vazbě, a nakonec odsouzený podmíněně za „pokus o poškozování zájmů republiky v zahraničí“.
Další z mluvčích Charty 77, filosof Jan Patočka, umírá na následky vyčerpání po policejních výsleších v březnu 1977.

One of the authors of the Charta 77 text is Václav Havel, the author of award-winning plays, who was banned from publishing after the invasion in 1968.
Václav Havel is arrested as soon as January, held in custody for several months, and finally given a suspended sentence for "attempting to harm the interests of the Republic abroad."
Another Charta 77 spokesman, the philosopher Jan Patočka, dies of exhaustion after police interrogations in March 1977.

Václav Havel
vystupuje proti vládnoucímu režimu setrvale již od 60. let. V roce 1969 je poprvé stíhán za podepsání petice proti okupaci vojsk Varšavské smlouvy. V roce 1975 zakládá samizdatové “nakladatelství” Expedice, které šíří v ručních opisech texty zakázaných autorů.

Václav Havel has consistently spoken out against the ruling regime since the 1960s. In 1969, he was first prosecuted for signing a petition against the occupation by Warsaw Pact troops. In 1975, he founded the samizdat "publishing house" Expedition, which distributes hand-copied texts by banned authors.

AMNESTY INTERNATIONAL

1978 a 1979... / 1978 and 1979...

V roce 1978 českoslovenští aktivisté zakládají Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS), který shromažďuje informace o nespravedlivě stíhaných osobách a předává je dál jak československým státním orgánům, tak světovým médiím a lidskoprávním organizacím. Amnesty International je jednou z organizací, ke které informace od VONS pravidelně putují.

In 1978 Czechoslovak activists establish the Committee for the Defence of the Unjustly Prosecuted (VONS), which collects information on unjustly prosecuted persons and passes it on to the Czechoslovak state authorities as well as to the world's media and human rights organisations.
Amnesty International is one of the organisations to which information from VONS regularly goes.

V roce 1983 dostává Václav Havel ve vězení těžký zápal plic a ocitá se v ohrožení života. Amnesty International organizuje Urgentní akci, díky které je Václavu Havlovi ze zdravotních důvodů trest přerušen.

In 1983, Václav Havel gets severe pneumonia in prison and finds his life in danger. Amnesty International organizes an Urgent Action which results in Václav Havel's sentence being suspended for health reasons.

Do Československa proudí zásilky z poboček Amnesty International. Jedná se o dopisy adresované vládním představitelům i o dopisy adresované samotným vězňům. Některé zásilky také obsahují materiální pomoc pro rodiny vězňů.

Shipments from Amnesty International offices are arriving in Czechoslovakia. These include letters addressed to government officials and letters addressed to the prisoners themselves.
Some of the letters also contain material assistance for the families of prisoners.

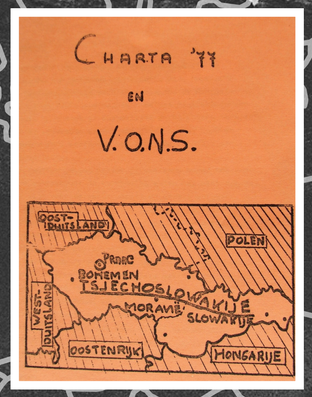

Z Československa proudí do poboček Amnesty International množství dopisů informujících o represích a soudních stíháních.

Amnesty International offices receive plenty of letters from Czechoslovakia informing about the repressions and prosecutions.

AMNESTY INTERNATIONAL

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

V roce 1979 dochází k soudnímu procesu se členy VONS. Proces je mezinárodně sledovaný a kritizovaný. Amnesty International opět vysílá jako soudního pozorovatele rakouského právníka Henry Goldmana, ale ani v tomto případě mu není dovoleno se zúčastnit procesu.
Obvinění členové VONS získávají tresty odnětí svobody ve výši 2–5 let. Václav Havel je jedním z odsouzených a dostává se do vězení na 4,5 roku.
V letech 1979 i 1980 pořádá Amnesty International urgentní akce ve prospěch uvězněných členů VONS.
Činnost VONS však navzdory represím nadále pokračuje.

The trial of the VONS members takes place in 1979. The trial is internationally watched and criticized. Amnesty International sends Austrian lawyer Henry Goldman as a court observer again, but like the first time he is not allowed to attend the trial.
The accused VONS members receive prison sentences of 2-5 years. Václav Havel is one of those convicted and receives 4.5 years in prison.
In both 1979 and 1980, Amnesty International organizes urgent actions on behalf of imprisoned VONS members.
However, the activities of VONS continue despite the repression.

V letech 1961 – 1989 se Amnesty International angažovala v cca 400 případech porušování práv československých občanů.

Between 1961 and 1989, Amnesty International was involved in approximately 400 cases of violations of the rights of Czechoslovak citizens.

Píše se rok 1989... / It`s 1989...

Ve střední Evropě se začíná hroutit Železná opona – nedemokratické režimy, které po desetiletí ovládaly země Východního bloku, ztrácejí moc. V průběhu roku 1989 dochází k masovým protestům, politickému uvolnění a zásadním změnám ve společnosti. Jsou zpřístupněny hranice, a země Východního bloku se ocitají na začátku proměny v demokratické státy.

The Iron Curtain in Central Europe is beginning to collapse - the non-democratic regimes that have dominated the Eastern Bloc countries for decades are losing power. During 1989, mass protests, political release and fundamental changes in society take place. Borders are opened, and the Eastern Bloc countries find themselves at the beginning of their transformation into democracies.

V Československu vrcholí události v listopadu 1989 nenásilnou, tzv. sametovou revolucí. Václav Havel, někdejší vězeň svědomí Amnesty International, je v prosinci zvolen československým prezidentem.
Země se začíná proměňovat v demokratický stát, probíhá diskuze o lidských právech a občanských svobodách, a hledají se nástroje, jak je trvale zaručit.

In Czechoslovakia, events culminate in November 1989 with the non-violent, so-called Velvet Revolution. Václav Havel, a former prisoner of conscience for Amnesty International, is elected president of Czechoslovakia in December.
The country begins to transform itself into a democratic state, human rights and civil liberties are discussed and instruments are being looked for to guarantee them permanently.

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

Součástí československé ústavy se v roce 1991 stává Listina základních práv a svobod, která vychází ze Všeobecné deklarace o lidských právech. V březnu 1992 Československo ratifikuje Evropskou Úmluvu o ochraně lidských práv, a jeho občané se tak mohou obracet v případech souvisejících s nedodržováním svých práv na Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku. Československo je vůbec první zemí bývalého Východního bloku, která Úmluvu podepisuje.

The Charter of Fundamental Rights and Freedoms, based on the Universal Declaration of Human Rights becomes part of Czechoslovak Constitution. In March 1992, Czechoslovakia ratifies the European Convention on Human Rights, and its citizens can take cases of their rights violations to the European Court of Human Rights in Strasbourg. Czechoslovakia is the first former Eastern Bloc country to sign the Convention.

V zemích bývalého Východního bloku začínají vznikat místní sekce Amnesty International.
V Československu se v roce 1991 koná první Valná hromada Amnesty International, která formálně zakládá samostatnou československou pobočku organizace. Vznik pobočky podporuje řada bývalých disidentů, kteří byli během totality sami perzekuováni a zažili na vlastní kůži, jak jim zájem Amnesty International pomohl. Tito lidé se nyní aktivně zapojují do dalšího boje za lidská práva.

Local sections of Amnesty International begin to emerge in the Eastern Bloc countries.
The first General Assembly of Amnesty International in Czechoslovakia takes place, formally establishing the independent Czechoslovak section of the organization in the 1991. The founding of the branch is supported by a number of former dissidents who themselves experienced persecution during the totalitarian regime and experienced first-hand how Amnesty International's efforts helped them. These people are now actively involved in the continuing fight for human rights.

Jednou ze spoluzakladatelek československé sekce je Jarmila Stibicová. Před rokem 1989 protestovala proti invazi vojsk v roce 1968, podepsala Chartu 77, sbírala svědectví o politických procesech a posílala je AI do zahraničí. Kvůli své odvaze čelila výslechům a zatčení, přesto nikdy nepřestala bojovat za lidská práva. Po založení sekce Amnesty zde působí jako lektorka, a o lidských právech školí učitele, policisty a zaměstnance věznic.

One of the co-founders of the Czechoslovak section is Jarmila Stibicová. Before 1989, she protested against the invasion of troops in 1968, signed Charter 77, collected testimonies about political trials and sent them abroad to the international AI offices. Because of her courage, she faced interrogations and arrests, but she never stopped fighting for human rights. After the establishment of the local Amnesty section, she works there as a lecturer, training teachers, police officers and prison staff on human rights.

AMNESTY INTERNATIONAL

Píšou se 90. léta... / It`s 1990s...

Nově vzniklé sekce Amnesty International ze zemí Východního bloku se podílejí na změně přístupu policejních a vězeňských složek, které si i v demokratickém zřízení ponechávají část nelidských praktik, které byly za minulého režimu při zacházení s vězni běžné.
Vedle snahy o proměnu vlastní společnosti se zapojují také do boje za lidská práva v dalších zemích. Vzhledem k vlastní zkušenosti s komunistickou totalitou v těchto pobočkách zvlášť rezonují případy ze zemí, jako je Čína, Vietnam nebo Kuba.

One of the first tasks newly founded sections of Amnesty from Eastern Bloc countries is to try to change the attitude of the police and prison authorities, which, even in a democratic set-up, retain some of the inhumane practices that were common in the treatment of prisoners under the previous regime.
In addition to trying to transform their own societies, they are also involved in the struggle for human rights in other countries. Because of their own experience with communist totalitarianism, cases from countries such as China, Vietnam, and Cuba particularly resonate in these branches.

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

Rozpad Východního bloku, spolu s překotnými společenskými změnami, vede ke zvýšení nacionalistických nálad ve společnosti. Rozpadají se veliké federace jako Sovětský svaz a Jugoslávie. V roce 1993 se i Československo dělí na dva samostatné státy - Českou republiku a Slovenskou republiku. Toto rozdělení naštěstí proběhne pokojně. Obě země si zůstávají blízké a nadále spolu úzce spolupracují.

The collapse of the Eastern Bloc, along with rapid changes in society, leads to a rise in nationalist sentiments. Large federations such as the Soviet Union and Yugoslavia are falling apart. Czechoslovakia follows the pattern in 1993 by dividing into two separate states – the Czech and Slovak Republic. Fortunately, this division takes place peacefully. Both countries remain close and continue to cooperate closely.

Jedním z hlavních témat, které středoevropské pobočky od 90. let řeší, je diskriminace romské menšiny.
Diskriminace, která byla roky přehlížená, vedla po překotných společenských změnách a ekonomické transformaci po roce 1989 k tomu, že řada Romů ztratila práci a bydlení a propadla se do chudoby.
Téma je palčivé obzvláště pro slovenskou, maďarskou a českou sekci.

Discrimination against the Roma minority has been one of the main issues addressed by Central European sections since the 1990s.
Discrimination, which was overlooked for years, led to many Roma losing their jobs and housing and falling into poverty following the rapid social changes and economic transformation after 1989.
The topic is particularly pressing for the Slovak, Hungarian and Czech sections.

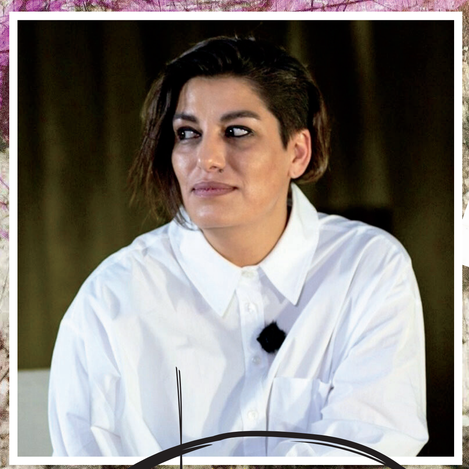

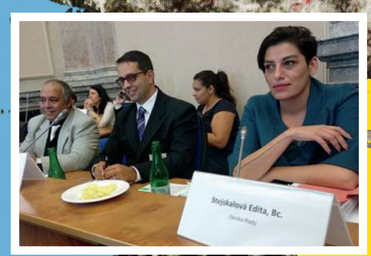

Česko je setrvale kritizováno za segregaci romských dětí ve vzdělávání. Neúměrně vysoké procento romských dětí je diagnostikováno jako "mentálně retardované" a umísťováno do speciálních škol. Segregované jsou ale často i běžné základní školy, zvláště v místech, kde je romská komunita početnější. Segregace ve vzdělávání vede k horšímu uplatnění romských mladých lidí na trhu z práce, a nedává jim tak možnost vymanit se z chudoby, ve které velká část romské komunity v Česku žije.

The Czech Republic has been consistently criticized for segregating Romani children in education. A disproportionately high percentage of Roma children are diagnosed as "mentally retarded" and placed in special schools. However, mainstream primary schools are also often segregated, especially in places where the Roma community is larger. Segregation in education leads to poorer labour market opportunities for Roma young people and thus does not give them the opportunity to break out of the poverty in which a large part of the Roma community in the Czech Republic lives.

V Česku na segregaci romských dětí ve vzdělávání upozorňuje např. Edita Stejskalová, která na základní škole čelila opakovaným pokusům o umístění ve speciální škole s poukázáním na to, že je "mentálně retardovaná". Jen díky angažmá její matky k tomu nedošlo, Edita mohla zůstat v běžné škole a posléze vystudovat i střední a vysokou školu.

In the Czech Republic, this topic has been repeatedly raised by Edita Stejskalová, who, during primary school faced repeated attempts to be placed in a special school, citing her "mental retardation". Only thanks to her mother's involvement this did not happen, and Edita was able to stay in regular schooland eventually graduate from high school and university.

Jedním z úspěchů úsilí české sekce Amnesty International a dalších neziskových organizací je uznání práva na odškodnění romských (ale i neromských) žen, které byly v letech 1960 – 2010 protiprávně sterilizované. Mluvčí těchto žen se stala v roce 2006 stala Elena Gorolová, která o své zkušenosti promluvila v OSN.

One of the achievements of the efforts of the Czech section of Amnesty International and other non-profit organisations is the recognition of the right to compensation for (mostly Roma) women who were unlawfully sterilised between 1960 and 2010. In 2006, Elena Gorolová became the spokesperson for these women in UN.

AMNESTY INTERNATIONAL

Současnost... / Today...

V současnosti ve středoevropském regionu rezonují především témata spojená s přílivem uprchlíků z Ukrajiny a ze zemí Blízkovýchodního regionu, s omezováním reprodukčních práv, práv LGBTQI+ menšin, s omezováním práv na protest a ohrožení nezávislosti soudů.
Lokální případy z Polska, Maďarska, Rakouska v kostce představují, jakým problémům v oblasti lidských práv region v současnosti čelí.

Katalin Törley (Maďarsko / Hungary)

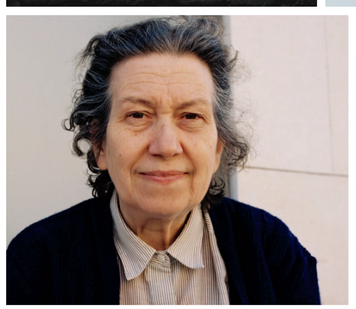

Ute Bock (Rakousko / Austria)

Justyna Wydrzyńska (Polsko / Poland)

Česká pobočka se v současnosti soustředí na čtyři hlavní místní témata:

- **Reprodukční práva - vzhledem k tendencím, které vedou v okolních státech k omezování reprodukčních práv, chceme zakotvit právo žen podstoupit interrupci do Ústavy České republiky**
- **Držení zbraní v Česku - chceme změnit legislativu tak, aby se snížilo riziko, že budou zbraně vlastnit osoby, které je zneužijí**
- **Klimatická krize - chceme posílit narativ, že klimatická krize je lidskoprávní téma**
- **Práva lidí s postižením - chceme podpořit vznik aktivistické skupiny lidi s postižením, kteří se věnují self-advocacy**

Co se týká porušování lidských práv v dalších zemích, česká pobočka monitoruje především případy ze zemí středoevropského a východoevropského regionu, jmenovitě z Polska, Maďarska, Slovenska, Běloruska, Ukrajiny a Ruska. Ze vzdálenějších regionů jsou to případy z Íránu, Číny a Saudské Arábie. Česká sekce také setrvale informuje veřejnost o situaci v Gaze.

Maraton psaní dopisů je v českém prostředí nejviditelnější Amnesty kampaní, do které se každoročně zapojují tisíce pisatelů z řad široké veřejnosti. Za vznikem konceptu stojí polští aktivisté z varšavské skupinky, kteří v roce 2001 poprvé pořádají akci s názvem 24-hodinový maraton pro lidská práva. Kampaň byla natolik úspěšná, že její formát později přebírá globální Amnesty, a nyní se do akce pod názvem Writing for Rights zapojuje více než 200 zemí světa.

Vzdělávání je další oblastí, které se česká pobočka Amnesty intenzivně věnuje již od roku 2003. V současnosti patří mezi nejvýraznější ze vzdělávacích aktivit původně dánský projekt „Živá knihovna", zaměřený na prevenci diskriminace, rasismu, xenofobie a extremismu. Místo klasických knih si lidé, kteří si živou knihovnu objednají, mohou "vypůjčit" konkrétní osoby – tzv. živé knihy, se kterými vedou rozhovory a skrze jejich příběhy poznávají reálné životní zkušenosti a problémy.
Na principu živých knihoven česká Amnesty navazuje vytvořením lidskoprávní herní aplikace True Story. Jedná se o interaktivní edukativní hru, která umožňuje hráčům prožít příběhy lidí, kteří čelili porušování svých práv, a rozhodovat se v situacích vyžadujících morální a etická rozhodnutí.

ČESKÁ STOPA V AMNESTY / CZECH FOOTPRINT IN AMNESTY

Currently, the Central European region is mainly concerned with the wave of refugees from Ukraine and the Middle East, with restrictions on reproductive rights, the rights of LGBTQI+ minorities, with restrictions on the right to protest and threats to the independence of the courts. Local cases from Poland, Hungary, Austria present in a nutshell the human rights problems the region is currently facing.

The Czech branch focuses on four main local topics:

- Reproductive rights - given the tendencies that lead to restrictions on reproductive rights in neighboring countries, we want to enshrine women's right to abortion in the Constitution of the Czech Republic.
- Possession of weapons in the Czech Republic - we want to change the legislation to reduce the risk of people owning guns to misuse them.
- Climate crisis - we want to strengthen the narrative that the climate crisis is a human rights issue.
- Rights of people with disabilities - we want to support the creation of an activist group of people with disabilities who are engaged in self-advocacy

Regarding human rights violations in other countries, the Czech branch monitors cases mainly from the countries of the Central and Eastern European region, namely from Poland, Hungary, Slovakia, Belarus, Ukraine and Russia. From more distant regions, these are cases from Iran, China and Saudi Arabia. The Czech section also constantly informs the public about the situation in Gaza.

The letter-writing marathon is the most visible Amnesty campaign in the Czech environment, in which thousands of writers from the general public participate every year. The concept was created by Polish activists from the Warsaw group, who in 2001 first organized an event called the 24-hour marathon for human rights. The campaign was so successful that its format was later taken over by global Amnesty, and now more than 200 countries around the world are involved in the event, called Writing for Rights.

Education is another area that the Czech branch of Amnesty has been intensively involved in since 2003. Currently, one of the most prominent educational activities is the originally Danish project "Living Library", focused on preventing discrimination, racism, xenophobia and extremism. Instead of classic books, people who order a living library can "borrow" specific people - so-called living books, with whom they conduct interviews and learn about real life experiences and problems through their stories.
Based on the principle of living libraries, Amnesty Czech Republic is creating a human rights gaming app called True Story. This is an interactive educational game that allows players to experience the stories of people who have faced violations of their rights and make decisions in situations that require moral and ethical choices.

AMNESTY INTERNATIONAL